

Kontakt

KONTAKT - WPROWADZENIE

Relacje międzyludzkie mają być może największe znaczenie dla człowieka. Według niektórych psychologów społecznych, dobre relacje są jedynym wiarygodnym wskaźnikiem szczęścia (Tice & Baumister, 2001).

Inni badacze pokazali, że samoocena jest odzwierciedleniem naszych relacji społecznych: jeśli sprzyja nam nasze otoczenie i możemy polegać na innych, mamy większe poczucie własnej wartości (Leary, 2005). Niektórzy psychologowie ewolucyjni twierdzą nawet, że mózg człowieka rozwinął się właśnie po to, by radzić sobie z wyzwaniami społecznych interakcji (Cosmides & Tooby, 1992).

Większość z nas pragnie uwagi i uznania ze strony innych. Wszystko jest jednak kwestią subtelного balansu: zbyt wiele uwagi i zbyt wiele uznania może być postrzegane jako intruzywne i zagrażające. Czasami udaje nam się znaleźć właściwy wzajemny balans. Gdy tak się stanie, czujemy „połączenie” z drugą osobą.

Dlaczego kontakt jest istotny z punktu widzenia edukacji dorosłych?

Istnieją co najmniej trzy różne aspekty, pod kątem których warto jest przyrzeć się kontaktowi w edukacji dorosłych.

1. Horyzontalność a wertykalność

Jedną z kluczowych cech nauczania jest hierarchiczny dystans dzielący uczniów i nauczycieli.

Gdy relacje zorganizowane są w modelu wertykalnym, role są asymetryczne: pedagog postrzegany jest jako osoba dysponująca odpowiednią wiedzą i odpowiedzialna za przekazanie jej uczniom, którzy występują tu w roli biernych odbiorców. Model horyzontalny docenia wkład uczestników; ich doświadczenie postrzegane jest jako ważne.

Zajęcia mogą nabrać cech organizacji horyzontalnej bądź wertykalnej za sprawą kilku czynników: predyspozycje i wykszolenie pedagoga; kultura instytucji; narodowa kultura pedagoga; predyspozycje uczniów / studentów oraz ich uwarunkowania kulturowe.

2. Intencje relacji

Pedagodzy w edukacji dorosłych mogą korzystać z różnych strategii autoprezentacji w zależności od efektu emocjonalnego, jaki chcą wywołać w swoich słuchaczach i jak chcą być przez nich postrzegani.

Przypochlebianie się, by wydawać się sympatycznym. Autopromocja, by przekazać własną kompetencję i zaskarbić sobie szacunek. Zastraszenie, by ustalić hierarchię siły i przejąć kontrolę. Błaganie, by wymuszać pomoc ze strony słuchaczy. Egzemplifikacja, by wypromować siebie samego do roli wzoru moralnej wyższości.

Choć na pierwszy rzut oka może się wydawać, że niektóre z tych strategii wpisują się w kontekst nauczania lepiej niż inne, naszym celem jest jedynie zwrócić uwagę na te, które stosujemy najczęściej i zadać sobie pytanie, na ile pokrywają się one z naszym wyobrażeniem o sobie.

3. Połączenie

Wiele zależy od tego, na co pedagog zwraca szczególną uwagę: na program, konkretne zadanie pedagogiczne, czy też na słuchaczy. Uwrażliwienie na uczniów pozwala pedagogowi dostosować dynamikę do bardzo subtelnych wymagań, nawet takich, które nie są nazwane, ale które mogą być istotne z punktu widzenia procesu grupy.

Pytania do autoanalizy

Pytania, na które należy odpowiedzieć przed obejrzeniem wideo

Pytania otwarte

- Jakie „intencje” jesteś w stanie rozpoznać w sobie najczęściej podczas w codziennych interakcjach? (informowanie, motywowanie, uwodzenie, szukanie uznania itd.)
- Jakie „intencje” jesteś w stanie rozpoznać w sobie najczęściej podczas prowadzenia zajęć pedagogicznych? (informowanie, motywowanie, uwodzenie, szukanie uznania itd.)
- Gdy czujesz połączenie z innymi w codziennych sytuacjach? Co sprawia, że tracisz to poczucie?
- Kiedy czujesz połączenie z uczniami? Co sprawia, że tracisz to poczucie?

Pytania pozwalające dokonać oceny ilościowej

Odpowiedz, używając skali od 1 do 5, gdzie 1 to „w żadnym stopniu”/„nigdy”, a 5 to „w wielkim stopniu”/„bardzo często”.

- W jakim stopniu jesteś świadoma / -y spojrzeń innych?
- Do jakiego stopnia świadomie polujesz na uwagę innych?
- W jakim stopniu masz poczucie, że nie jesteś w stanie zbudować takiego połączenia z uczniami, jakie chcesz uzyskać?
- Do jakiego stopnia zmieniasz swój styl komunikacyjny (rytm, postawę ciała, ton itd.), by pomóc sobie w dotarciu do słuchaczy?
- W jakim stopniu uwaga innych stanowi dla ciebie czynnik stresogenny?
- Do jakiego stopnia czerpiesz przyjemność z uwagi, jaką inni Ci poświęcają?

Po obejrzeniu wideo

Co potrafisz zaobserwować odnośnie swoich relacji z uczniami?

Czy chciałbyś / chciałybyś zmienić coś w swoim podejściu do dynamiki relacyjnej?

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Projekt został sfinansowany dzięki wsparciu Komisji Europejskiej.

Niniejsza publikacja odzwierciedla wyłącznie poglądy jej autorów, a Komisja nie może odpowiadać za jakiegokolwiek użycie zawartych w niej informacji.